



Lav- och vedsvampinventering för Västlänken i Göteborgs Stad – underlag till naturmiljöutredning

Svante Hultengren på uppdrag av Calluna AB, maj 2013.

Inledning

I samband med naturmiljöutredningar för Västlänken, har lavar och vedsvampar inventerats i ett urval av områden i Göteborgs stad. Utredningarna redovisas i en huvudrapport och denna rapport utgör en fristående bilaga.

Metod och avgränsningar

Inventering skedde i trädbestånd med mer intressant lavflora. 30 olika bestånd besöktes den 17/5 och 20/5 2013 och 17 av lokalerna bedömdes ha mer intressant lavflora. Vedsvampar eftersöktes i dessa bestånd. Arterna som eftersöktes var främst skyddsvärda (rödlistade arter, signalarter m m).

Resultaten från inventeringen har inarbetats i huvudrapportens resultat för naturmiljöer och skyddsvärda träd.

Ett stort antal sällsynta och 9 rödlistade lavarter påträffades (eller har nyligen noterats) på lokalerna. De växer i huvudsak på unga planterade parkträd. Dessa arter och deras spridning i Sverige har behandlats av Hultengren m fl (2011), Westberg m fl (2012), Arvidsson m fl (2012) och Hammarström & Sundell Eklund 2013. Hammarström & Sundell Eklund har utfört en inventering av dessa arter i Göteborg och de har i detta arbete besökt flera av de aktuella områdena. Hotkategorier anges enligt Gärdenfors (2010). Signalarter anges med (s) och följer Nitare (2000).

Resultat

Det är möjligt att det finns enstaka skyddsvärda vedsvampsarter i/ på äldre ädellövträd i samtliga delar av utredningsområdena t ex vid Hagakyrkan, i allén, vid näckrosdammen (här finns även gamla skadade träd) och i de östra delarna vid Örgryte (mer naturskogsartat bestånd) men inga fynd gjordes under inventeringen.

1 Allén – yngre och äldre träd i fyra rader

Kastanj, lind, alm, m m. Tämmligen artrik lavflora med ett flertal olika rosettlavar Physciaceae, skrynkelav *Parmelia sulcata*, färglav *P. saxatilis*, vägglav *Xanthoria parietina* och mångfruktig vägglav *X. polycarpa*, glänsande sköldlav *Melanelixia glabratula*, klubbasköldlav *Melanobalea exasperata* och mjölig ägglav *Candelariella efflorescens*.

2 Parkbestånd och "Allén"

Likartad lavflora som ovan. Inga sällsynta eller särskilt skyddsvärda arter. I nya allén är praktsköldlav *Parmotrema perlatum* CR påträffad på alm (Hammarström & Sundell Eklund 2013).



3 Parken kring Hagakyrkan

Likartad lavflora som 2 och 3. I den norra delen en mycket grov alm med mjölig orangelav *Caloplaca citrina* och blyorangelav *C. chlorina*.

4 Nyplanterad trädrad strax utanför Handelshögskolan; Vasagatan

Ca 24 träd (lönna) varav ca 20 hyser förekomster av punktsköldlav *Punctelia subrudecta* EN, *Flavoparmelia soredians* (mycket sällsynt och ännu ej hotklassificerad art) och getlav *Flavoparmelia caperata* VU, fridlyst. Allén är även inventerad av Hammarström & Sundell Eklund (2013). De uppger även fynd av getlav *F. caperata* på sten i området.

5 och 6 Glest bestånd med grova träd av tysklönna och alm; rik lavflora med vanligare arter (se 1)

Här påträffades även kyrkogårdslav *Pleurosticta acetabulum*, dvärgkranslav *Phaeophyscia nigricans* och citronlav *Candelaria pacifica*. De två förstnämnda arterna är relativt ovanliga i västligaste Sverige, i synnerhet *P. nigricans*.

7 Bergshöjd vid Almedal

På bergshöjden blandskog på östsluttningen ädellövskog med ek, ask, alm. I brynen finns pilar. Generellt fattig lavflora. I bryn och på grenar finns rikare lavflora, Inga sällsynta arter.

8 Nyplanterad allé med kärrek (ca 10–20 cm diameter)

Mycket intressant lavflora med *Flavoparmelia soredians* (se ovan), *F. caperata* VU, fridlyst, punktsköldlav *Punctelia subrudecta* CR på 5–6 träd. Allén (och sällsynta lavar) fortsätter sedan norrut mot Lisebergs/parkeringsplats. Många förekomster av de nämnda arterna.

Vid Mölndalsvägen 20–30 finns några grövre planterade lindar med mycket artrik lavflora bl a kyrkogårdslav *Pleurosticta acetabulum* och brosklav *Ramalina fraxinea*.

9 Mölndalsvägen (västra sidan)

Nyplanterad allé med kärrek (ca 10–20 cm diameter). *Flavoparmelia soredians*, getlav *F. caperata* VU, fridlyst, punktsköldlav *Punctelia subrudecta* CR, daggig punktsköldlav *P. jeckeri* EN, örslav *Hypotrachyna revoluta* VU, och praktsköldlav *Parmotrema perlatum* (chinense) CR förekommer på ett stort antal träd. Gäller främst de tre förstnämnda arterna. Mörk örslav *H. afrorevoluta* CR uppges också härifrån, liksom kustersilverlav *Parmelina pasillifera* EN (Hammarström & Sundell Eklund 2013).

10 Fortsättning av Mölndalsvägen söderut

Någon typ av ädelgran/idegran. Rikligt med getlav *Flavoparmelia caperata* VU, fridlyst och punktsköldlav *Punctelia subrudecta* CR.

11 Stor poppel invid Mölndalsvägen (>100 cm diameter)

Rik lavflora. Ovanligare arter är lönnlav *Bacidia rubella* (s), mjölig äggslav *Candelariella efflorescens* och grå krimmerlav *Rinodina exigua*.

12 Park och lundmiljö kring Näckrosdammen

Ett stort antal grova lövträd av olika arter. Lavfloran är emellertid tämligen fattig och inne i lundmiljön mycket artfattig. I brynen mot öppen mark finns däremot rikligt av lavar t ex rikligt med rosettlavar Physciaceer, skrynkellav *Parmelia sulcata*, färgslav *P. saxatilis*, slånslav *Evernia prunastri* och gällslav *Pseudevernia furfuracea*. Här och var finns lönnlav *Bacidia rubella* (s). Stenknäck noterades under fältbesöket.



13 Park och allémiljö

Ett stort antal grova lövträd av olika arter. Rikligt med rosettlavar Physciaceae, vackert utväxta exemplar av skrynkelav *Parmelia sulcata* och färglav *P. saxatilis*.

14 Grov/skadad ask

Ca 1 meter i diameter. Lönnlav *Bacidia rubella* (s), mjölig orangelav *Caloplaca citrina*, blyorangelav *C. chlorina* och trädbaslav *Anisomeridium polypori*.

15 Kärrek mitt i trafikplatsen vid Korsvägen

Här finns ett stort exemplar av *Parmelina quercina* (i Sverige enbart känd från några lokaler i Göteborgs stad; se Arvidsson m fl 2012), getlav *Flavoparmelia caperata* VU, sårbar, *F. soredians* samt sannolikt praktsköldlav *Parmotrema perlatum* CR. Även dokumenterad av Hammarström & Sundell Eklund (2013).

16 Allé med unga körsbärsträd ca 10-20 cm i diameter

Mölnadalsvägen. Getlav *Flavoparmelia caperata* VU, fridlyst, *Flavoparmelia soredians*, mörk örlav *Hypotrachyna afrorevoluta* CR, örlav *Hypotrachyna revoluta* VU, punktsköldlav *Punctelia subrudecta* CR, daggig punktsköldlav *P. jeckeri* EN, praktsköldlav *Parmotrema perlatum* CR. Även dokumenterad av Hammarström & Sundell Eklund (2013).

17 Lundmiljö

Ett stort antal grova lövträd av främst ek; många träd kring en meter i diameter. Lavfloran är relativt artfattig. Glansfläck *Arthonia spadica* (s) förekommer på ett flertal olika träd (ek). Trädbaslav *Anisomeridium polypori*. I fält och buskskiktet noterades idegran *Taxus baccata* och storrams *Polygonatum multiflorum*.

Litteratur

- Arvidsson, L., Hultengren, S. & Larsson, U. 2012: Mångfruktig silverlav *Parmelina quercina* – en för Sverige ny bladlav. *Svensk Bot. Tidskr.* 106: 214–216.
- Gärdenfors, U (red) 2010: *Rödlistade arter i Sverige 2010*. ArtDatabanken, Uppsala.
- Hammarström, O. & Sundell Eklund, J. 2013: *Inventering av naturvärden knutna till stadsträd i Göteborgs kommun – sällsynta parmeliacéer*. Göteborgs Stad. Park & Natur.
- Hultengren, S., Malmqvist, A. & Arvidsson, L. 2011: Mörk örlav och praktsköldlav – två för Sverige nya oceaniska bladlavar. *Svensk Bot. Tidskr.* 105: 4–8. Uppsala.
- Malmqvist, A., Westberg, M., Hultengren, S. & Arvidsson, L. 2012: Daggig punktsköldlav och punktsköldlav – gamla och nya bekantskaper i Sverige. *Svensk Bot. Tidskr.* 106: 3–10. Uppsala.
- Nitare, J. 2000: *Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer*. Skogsstyrelsen, Jönköping.



Bilagor

Kartor enligt följande ordning:

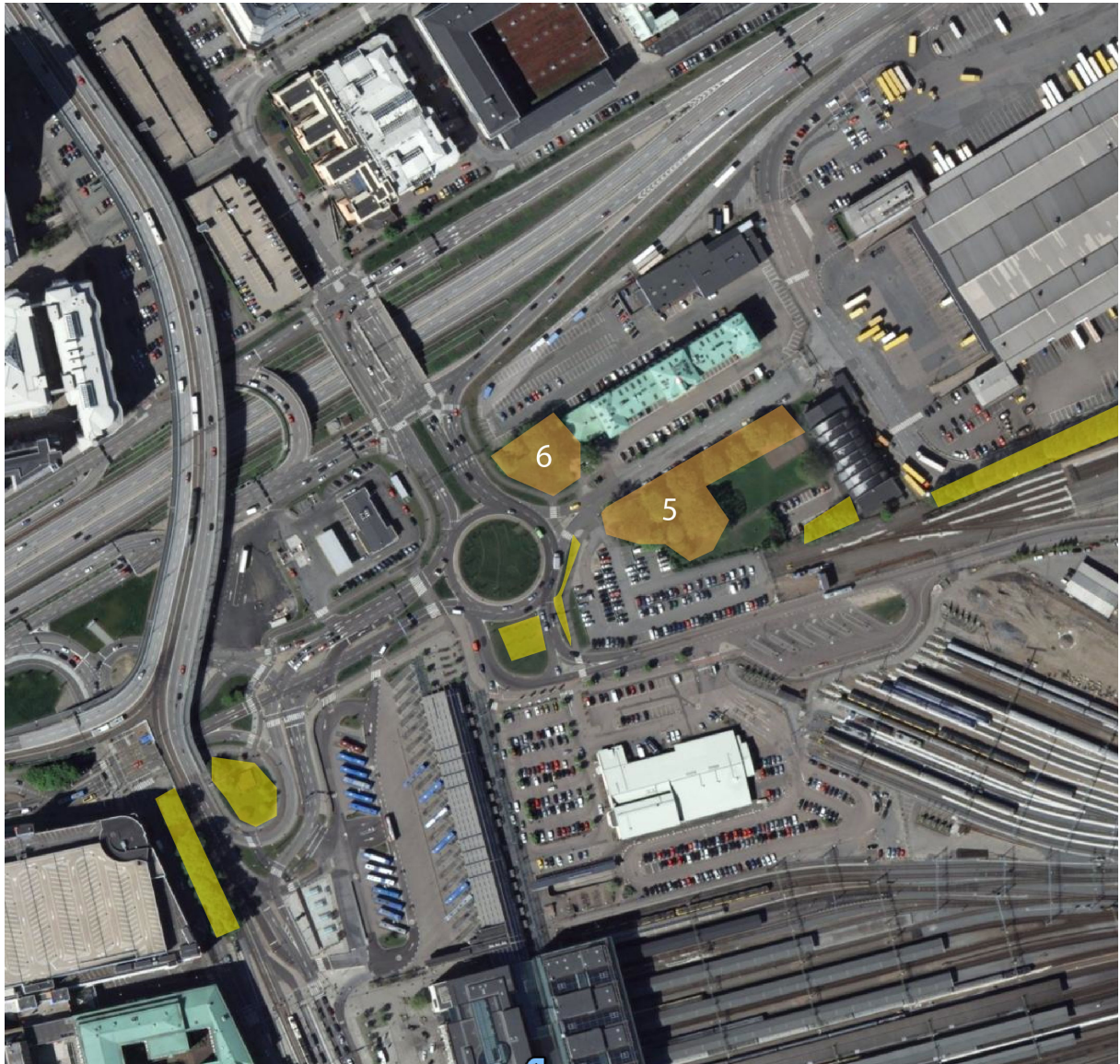
1 Centralen

2 Haga

3 Korsvägen

4 Örgryte-Krokslätt

5 Mölndal-Almedal



Lavar och svampar i utvalda områden i Göteborg



besökt – lägre värden



fältbesökt – rik lavflora men inga ovanliga arter (nr se beskrivning)



värdefull lavflora (nr se beskrivning)



Lavar och svampar i utvalda områden i Göteborg

- besökt – lägre värden
- fältbesökt – rik lavflora men inga ovanliga arter (nr se beskrivning)
- värdefull lavflora (nr se beskrivning)



Lavar och svampar i utvalda områden i Göteborg

- besökt – lägre värden
- fältbesökt – rik lavflora men inga ovanliga arter (nr se beskrivning)
- värdefull lavflora (nr se beskrivning)



Lavar och svampar i utvalda områden i Göteborg



besökt – lägre värden



fältbesökt – rik lavflora men inga ovanliga arter (nr se beskrivning)



värdefull lavflora (nr se beskrivning)



Lavar och svampar i utvalda områden i Göteborg



besökt – lägre värden



fältbesökt – rik lavflora men inga ovanliga arter (nr se beskrivning)



värdefull lavflora (nr se beskrivning)